VVt Venetien den 18. dito.

DEn Hopman Christoffel Cavaui is tot Milanen aenghekomen / om met den Gouverneur van wegen de Veltlinische onruste te beraetslaghen / oock wasser bevel uyt Spaengien dat-men de Catholijcken in Veltlin soude beschermen / ende hadde den Gouverneure bevolen dat al 't Krijchsvolck sich soude veerdich houden/ende was een partije van 3. hondert duysent kroonen met Aemilio Romodey besloten / ende alreede tsestich duysent kroonen uyt-ghetelt om amonitie te koopen.

Dewijle de Spaengiaerts op de Grensen by Cremasco dat Lantvolck qualijck tracteerden / waren de Veneetsche Capeletti daer henen ghekomen / ende den Wachtmeester met wepnighe doot gheslaghen/ende de reste verdreven / ende hebben die van Bern Bozzico neghe ballen/ verovert/ ende den Hopman Campatzo met tsestich man doot gheslaghen/ Tyran ingenomen/ ende Sondrio verbrant.

VVt VVeenen den 26. dito.

De Enghelsche Ghesanten souden eenighe billicke conditien voorgheslaghen hebben / daer toe den Keyser scheen wel ghenegen te zijn/ende soude een Courier naer Praghe/ ende een naer Enghelant afghevaerdicht zijn/ doch soude den krijch ondertusschen al even wel zijn voortganck hebben/tot naerder bescheyt.

Naestleden sondach zijn van Pres burgh drie duysent Hungeren over dé Donau dit Lant langs naer Oedenburgh gepasseert/sich der Grensen aldaer te verseckeren: ende die ghene die tot dus lange op des Keyserl. Majestepts syde ghehouden hebben / in Bethlem Gabors gehoorsaemhept te brenghen.

VVt Praghe den 29. September.

De Moravische Standen hebben tot Brin tsamentlijck eene vergaderinghe ghehouden/ ende besloten/dat nu voortaen een yeghelijck Heer ende van Adel/ selfs in persoon optrecken / ende het Vaderlandt sal helpen defenderen / hebbende deselve resolutie ende beslupt den Grave van Turn herwaerts gesonden / ende den Heeren Landt-Officieren vermaent/ dat sy ock insghelijcx sich resolveren souden/ ofte ter contrarie/ dat de Moravviers ghedwonghen waren mette Armade in Boheemen te rucken/ ende de ontrouwe oft ongewillighe haer goederen aen te tasten / ende hunluyden als onghehoorsame te straffen.

Gisteren is de Keurvorst Saxens Commissaris/ de Heere van Groenendal / van Brandeys/ nevens noch 15. andere personen/ alhier ghevanckelijck ghebracht.

Gisteren by de vernieuwinghe des Raedts inde drie Praghers steden/ is de Heere Pieter van Swambergh als daer toe ghedeputeerde Commissaris op de kleyne zijde / ghecaeckt gheworden / ende voorts dien nacht ghestorven.

Wy hebben nu wederom beyde Armaden / de Keyserse (dewelcke gisteren aenghevangen hebben Wittengou te belegheren ende te beschieten) ende de Boheemsche een myl weeghs daer van/ tot Weseli / alhier in't Landt.

Soo wert ock voorseker geschreven/dat de Coninc van Hungeren/Ghesanten aen de Stiermarcsche Standen heeft ghesonden / dat sy sich mede totte Confederatie sullen begeven: So niet/ dat alrede nevens de Hongaren in de 18000. Heyducken op de Stiermarckische Frontieren legghen/ om eenen inval te doen.

VVt Boutzen den 28. dito.

Alhier staet het (Godt lof) noch seer wel/daer is een bype pas inde stadt / ende wert dagelijcx veel proviande ende munitie toegevoert / zijn tegenwoordich 2300. Musquettiers ende acht hondert Borgers hier binnen/ men verwacht noch dagelijcks twee duysent Silesisch Volck te voete / ende vyf hondert te peerde uyt Neder-Lausnitz. Den Keurvorst Saxen heeft alreede veel Volck verloren.

VVt VVarsou den 15. dito.

Naer dien de Coninclijcke Majestept in Polen/ door overweghinge van de over-al zwevende beroerten en Krijghs-lichtinghen / voor raetsaem heeft aenghesien/ dat sijn Maje. alder-eerst een generale Ryck-dach soude beschrijven/ ende het Landt voor ooghen stellen het over-groote ende voor ooghen-zwerende perijckel: Soo heeft sijne Majestept besloten op den 3. November met rijpe beraedtslaghinghe die selve uyt te schrijven/ ende dese naevolgende Articulen voor te dragen: ock daer-nevens een Copy ghesonden aen alle Graven en Wepwodschaften des gantschen Coninckrijcx/vanden Outsegh-brief des Grooten Turcks / op dat sy weten souden watter omme ginghe.

1. Wat grooter schande ende smaedt het Landt seer schamperlijck van den Tarteren ende Turcken aen haren Ghesante tot Constantinopolen was weder-varen/ ende hoe qualijck dat hy was afghevaerdicht.

2. Voornamelijck/van weghen den Outsegh-brief/ dewelcke niet van eenen slechten en gheringen Vpandt her-komt/ maer van soodanighen / die onse Voor-vaders ende der gantscher Christenheydt ondraeghlijck is gheweest / wiens groote macht ende onversadelijcke tyrannije te verwachten is.

3. Derhalven niet alleen een volkomene defensie in den te stellen/ maer ooc te beraetslagen/hoe uns krijchsvolck op des Vpandts eyghen Landt mach Krijgh voeren.

4. Dewijle onse Nabuyren de ghehoorsaemheydt hebben ghe weygert / ende alle middelen tot vrede veracht/ende wy oock dies-halven niet seker zijn connen so lange Bethlem Gabor in syn voornemen voort vaert/ derhalven de Frontieren deser plaetsen/ ende de Stadt Cracouw voornaemlijck wel moeten beset zijn.

5. En die selve gelegenthept heeft het oock met Boheemen / dan wie ist ? als syns Nabuyrs huys brandt/ die hem tselve niet soude aentrecken / of wie ist die dit perijckel soude cleyn achten.

6. Men sal in stercke beraetslaghinghe trecken/hoe men in dese ghelegenthept het Recht daer mede Slesien aen den Coningh van Polen verbonden is gheweest/ wederom sal restituieren.

7. Dewijle het Slesische krijchsvolck op onse frontieren light / en tselve dit Landt seer bes waerlick is/ die Welcke teghens d'accoorden des Coninclijcke Majestepts brieven (die hy met eyghen handen heeft onderteyckent/beneffens den Post) hebben op gehouden/ des Coninghs en des Landts Secreet Zeghel op ghebrocken/oock in Polen eenighe Edellupden gheplundert/alles tegens recht en billickhept.

8. Dewijle den stilstandt met Sweden ten eynde loopt/ en door de Commissarissen niet konnen behouden werden / datmen dan moet versorgen hoe Lyflant voor der Sweden inval mocht versekert werden.

9. Dewijl't openbaer is dat de Moscowyters niet liever sien / dan dat het Coninckrijck Polen van den Turck worde aenghetast ende overweldicht/ so is noodich te beraetslaghen/hoemen het Rijck met het Lantschap Smoleusko defenderen ende behouden mochte.

10. Hoemen oock een bestendighe krijghs-rustinge ende altijt-durende defensie voorsichtelijc sal toestellen.

VVt Franckfoort den 2. October.

Gisteren ontrent twee uren nae de middach heeft Marquis Spinolas Volck Bacherach / ende ontrent 4. uren Coub inghenomen.

De Staatsche doen beneden Bon tot Wundorf op een Eylant/ een Schansse op-werpen/van smts aldaer eene nieuwe Tol te leggheu / worden dagelijcx stercker/ ende hebben gheschut derwaerts ghebracht.

VVt Praghe den 1. dito.

Huyden naemiddach sal zijne Coninclijcke Majestept op trecken tot Betlehem/dewelcke alreede met eenelijcke 1000. man/ ock nae Brin in aentocht is/ende sijn Coninclijcke Majestepts lijf peerden/ als ock vele ammunitie ende provisiandt alreede voor aen ghesonden/ ende is voorseecker dat Graef Emerico Thurso met twintich duysent man in Stiermarck inghevallen is.

Dewijle Keurvorst Saxen sich teghens dese landen vyandtlijck betoont/ Soo hebben hare Coninckl. Maj. door patenten den selven die Leenen so sy vande Croon Boheemen draghen / opgesept / ende alle Standen ende Onderdanen / onder sulcken Leen ghehoorende haere plicht verlaten / met advertentie dat sy sich op bestemden tijt by hare Majest. sonder vertreck dies aengaen-

de aen gheven ſullen / want men haer eenen anderen Leen-Heer (diemen ſept een van't Huys Weymeren) voorſtellen wil.

Den Keurvorſt van Saxen en heeft Boutzen noch niet in / den 29. deſes zijn noch 1000. Muſquettiers ende 500. Ruyters tot een ſecours inde ſtadt ghebracht: die van binnen betoonen goede courage / hebben inde derde ſtorm eenen uytval ghedaen / alle gereetſchap totten ſtorm gehoorende nevens een ſtuck gheſchut bekomen / ende vele vande beleggers doot gheſlaghen.

VVt Franckfoort den 20. dito.

Den eerſten deſes voor daghe heeft Marquis Spinola ſyn volck te peerde ende te voete van Oppenheym weder over den Schipbrugh / ende daer van ettelycke duyſent onder Graef Hendrick vanden Bergh / Prins Hendrick van Naſſou teghen mareheeren laten / ende ſyn die ſelve nacht tot Oem / ende veele Ruyters ende Muſquettiers voor den Mayn op deſe ſyde gheſet / doch dewyle Prins Hendrick hooghet ende op Mozla ende Hanou aengetrocken is / heeft ſich des Marquis volck den 2. deſes ſnachts weder over twater begheven / met ſulcke ſnellicheyt dat hy mette peerden ende eenige waghens met ſoldaten voor de Mayn reet / ende zyn wel vyf waghens met ſoldaten voor de ſtroom omgheſlaghen / ende eenighe ſoldaten met peerden verdronecken / voor dien hy tydinghe ghecreghen hadde dat den Overſten Obertraut op was om hem de brugge by Oppenheym af te nemen.

Deſe verleden nacht is de Overſte Obertraut met acht hondert peerden ende twee duyſent te voete by Arheyghen aenghecomen / om Prins Hendrick te ſecoureren.

Deſen dach is Prins Hendrick tot Hanou ende ſyn volck daeromheer gheleghen.

De Peſte tot Danſyck ontſteeckt hoe langher hoe meer / ende zyn nu eenighe weken naer malcanderen al tuſſchen de vyf ende ſes hondert menſchen gheſtorven.

De Polen hebben op lyf-ſtraffe verboden datter niemandt van Danſyck in Polen come.

Tot Commer-berghen vermoetmen over de veertien duyſent menſchen nu naer den anderen al vande Peſte gheſtorven te zyn / doch begint God lof wat op te houden.

Brieven opt ſpoedichſte van Keurenberch comende / melden / dat tot Prage een Jode tydinghe ghebracht ſoude hebben / dat den Keyſer haeſtich geſtorven is / ende daer over in de gevanckeniſſe hem vry willich begeven / tot datter ſekerheyt ſoude gecomen zyn / dewyle het geen gheloove ghegheven wert.

Men heeft mede tydinghe dat Bethlem Gabor de ſtercke Veſtinge Comorra ſoude tot ſyn devotie hebbē.

VVt het Velt-leger des Princē van Oranje teghenvvoordich by VVeſel,

Aen het werck hier by op de Middel-weerdt afgheſteken / wert daghelyex ghearbeyt int geſichte van die van Weſel / die hun Schiltwacht daer ontrent houden. Don Louys de Valaſco is ſelver van Berc naer Weſel komen / eñ terſtont gegaen om dit werck te beſichtighen / doch is terſtont vertrocken / met weynich contentement.

De Wagens die met Prince Hendrick op den tocht zyn / werden verwacht / ende meynt men dat noch eenighe Ruyters van hier ſullen derwaerts aen ryden hun te ghemoet / om deſelve Waghens met voeragie te laden / want hier rontomme niet vele te bekomen is / ja so weynich ten beſten / dat de Huyslieden voor noodt haer Beeſten moeten verkoopen oft ſlachten.

Alhier zyn mede eenighe Ruyters die in dienſte van de ſtadt Hamburch geweeſt hebben / aengekomen / ende wert noch meer Volck verwacht.

Aen het Fort Papen-ſpyt tuſſchen Keulen ende Bon ind en Kyn op de Kyſweert wert kloecktelyc gearbeyt / ende is meeſt al in defenſie / het ſchynt datter een dapper Fort van ghemaeckt ſal werden / tot groot misnoeghen van Keulen.

Inkomſte des Ambaſſadeurs van Venetien.

Op dingſdach ſmorghens is den E. Heere *Ieronimo Trevisano*, Ambaſſadeur vande Signeurie van Venetien / met den Reſident vande ſelve Signeurie alhier ligghende / met groot ghevolch van Adel ende Suite upt den Haghe op der Gou verreyſt / alwaer de E. Heeren Burgermeeſteren de Schutteryen onder hun Capiteynen deden inde wapenen ſtellen. Ende ſy ſelve ginghen met eenighe upt den Raedt hem tegen willecomen / dat met groote reverentie gheſchieden: De Burgerye hun devoir mede wel doende met het loſſen van hun Muſquetten / als oock het af brauden van eenighe ſtucken grof gheſchut. Wert dien avondt mede heerlyck aldaer ghebancquetteert / int byweſen vande E. Heeren Burghermeeſteren / ende eenighe upt den Raedt.

Des Woenſdaechs ſmorgens is den voorſz. E. Heere Ambaſſadeur met den Reſident / etc. van der Gouter waghen verreyſt op Amſterdam. De Ed. Heeren Burgermeeſteren de wete daer van hebbende / waren beſtelt eenige grove ſtucken op de Wallen ende brugghen / de vaendelē ſoldatē ſtaende des namiddaechs alle drie elck vaendel op een brugghe inde wapenen. Eenighe treflycke Borghers waren te peerde / coſtelyck toeghemaeckt / die den E. Heere Ambaſſadeur teghen reden tot het Dorp Amſterveen / ſyn E. voor: ghelevdende het cleyne loop-velt langhs tot aenden Emſtel / daer eenighe vande Ed. Heeren Raden / Colonel / ende Conſul Pau hem wilcomden / ende geleyden inde Sloupe / daer ſy ſelver by gingen ſitten / eenige vande Adel ende Suite gingen in het ſchoone Jacht vanden E. Heer Hoochcamer / daer inne was Jochim Hendrickſz. ſwartenhondt / (Vice-Admirael vande Vloot die ghereet ghemaect wert onder den E. Admirael Houtyn upt te varē) comende ſo aengeroept na de ſtadt / vergheſelſchapt met ſulcke menichte van ſchoone Jachten / alſſer in lange jaren teffens by een gheweeſt zyn / elck op't coſtelyckeſte met vlagghen / vanen ende wimpels / tot verſcheyden reyſen hun baſſen op de Jachten loſſende. Int incomen vande ſtadt wert het grof gheſchut op de wallen als op de Emſtel brugh los geſchoten / daer op loſten het vaendel op de brugh mede ſtaende hun muſquetten / als mede gheſchiede op de Koo ende langhe brugghe. Teghen over de Turf-marckt werden ſchoone verthooninghen ghedaen voor de Brabantſche Camer.

Aende Beurſe lach een vlotſchuydt ghereet met blau laecken op gheſpreyt / daer den E. Heere Ambaſſadeur op quam / die ghewilleomt wert vande E. Heere Penſionaris Pau / die hem ghelevde voor den Ed. Heere Schout ende de vier E. Heeren Burgermeeſteren / die op't lant ſtonden / ende met behoorlycke reverentie ontfinghen / hem voort ghelevdende over de Beurſſe / door eenighe vande Schutterye die fraey toeghemaeckt waren / ende naer de paſſeeringhe hun Muſquetten luſtich lieten donderen / paſſerende over de Marct naer 't Logys / daer de Schutterye voorby trock / als mede de drie vaendelen Soldaten / eñ de Rethoryckers vande Brabantſche Camers met hun cleedinghe daer ſy de verthooninghe in ghedaen hadden / de navolghende dagen is de E. Heere Schout / Burgermeeſteren / eñ Penſionaris met Jachten ghevaren door de ſtadt om alles te beſichtighen, daer van den E. Heere hem grootelychs verwonderde / inſonderheyt van ſoo veel duyſenden van menſchen als hy t'ſyner aencomſte den Emſtel langhs ende inde ſtadt gheſien hadde. Sondaghe wert geſeyt dat den Ed. Heere vertrecken ſal op Hoorn / van daer door de Streeck naer Enchuyſen / dan naer Alcmaer / Haerlem ende Leyden / om alles te beſichtighen. etc.

Ghedruckt by Broer Ianſz. out Courantier in 't Legher van ſijn Princelijcke Excellentie. vvoonende in S. Niclaes-ſtraet, naeſt den vergulden Os. Den 10. October Anno 1620.